

Follow-up bescherming drinkwaterbronnen

Colofon

De Rekenkamer Oost-Nederland is een onafhankelijk orgaan dat onderzoek doet naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Gelderland en Overijssel.

De bestuursleden van de Rekenkamer zijn: de heer drs. M.M.S. Mekel (voorzitter), de heer ir. T.J.A. Gies (plv. voorzitter) en mevrouw drs. S.C. van der Haagen. De secretaris-directeur is mevrouw drs. S.W. Mathijssen RO.

Dit onderzoeksplan is voorbereid door mevrouw drs. K. IJssels.

Rekenkamer Oost-Nederland
Achter de Muren Zandpoort 6
7411 GE Deventer
Telefoon: 0570 – 66 58 00
info@rekenkameroost.nl
www.rekenkameroost.nl
Twitter: @RekenkamerOost

Follow-up bescherming drinkwaterbronnen

Deventer, oktober 2021

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Onderzoek 'Drinkwaterbronnen grondig beschermd?'	5
1.3	Focus	6
2	Onderzoeksopzet	7
2.1	Doel- en vraagstelling.....	7
2.2	Onderzoeksmethodiek.....	8
2.3	Planning.....	8
2.4	Slotopmerkingen	8
Bijlage 1:	Geraadpleegde bronnen	10

1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven wij de aanleiding en achtergrond van het follow-up onderzoek naar de grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening in Gelderland en Overijssel.

1.1 Aanleiding

Om de doorwerking van rekenkameronderzoek te bevorderen voert de Rekenkamer follow-up onderzoek uit. In zo'n onderzoek gaan we na wat er gedaan is met de door PS overgenomen aanbevelingen. Daarmee bevorderen we de doorwerking van onderzoek en het lerend vermogen van de provincie. Voor deze follow-up is de keuze gevallen op het [onderzoek](#) naar de grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening in Gelderland en Overijssel dat wij in 2019 publiceerden. Het maatschappelijk belang van dit thema is onverminderd groot. Er is ruim 2 jaar verstreken sinds de publicatie, waardoor verwacht mag worden dat de aanbevelingen inmiddels geïmplementeerd zijn.

1.2 Onderzoek 'Drinkwaterbronnen grondig beschermd?'

De conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek uit 2019 geven we hieronder weer.

Conclusie

De doelstelling om achteruitgang van de kwaliteit van het grondwater voor de productie van drinkwater te voorkomen, wordt bij een belangrijk deel van de drinkwaterwinningen in Gelderland en Overijssel nog niet gehaald. Een goede bescherming van de kwaliteit van het grondwater is afhankelijk van een keten van partijen, waarbinnen de provincies een belangrijke rol vervullen omdat zij regels stellen in zones rondom waterwinningen. De provincie Gelderland heeft minder oog voor de doorwerking van haar regels in bestemmingsplannen. De provincie Overijssel heeft minder oog voor de naleving van milieuregels, maar wil het toezicht gaan intensiveren. De bekostiging daarvan uit de grondwaterheffing is niet volledig in overeenstemming met de regelgeving.

Aanbevelingen voor Gelderland en Overijssel

1. Ga als PS, op basis van de belangrijkste bedreigingen voor de kwaliteit van het grondwater, met GS in gesprek over het stellen van maatwerkregels in de Omgevingsverordening. Vraag GS ter voorbereiding daarop de mogelijkheden onder de Omgevingswet in kaart te brengen zodat het instrument ingezet kan worden als vrijwillige inzet onvoldoende resultaat oplevert.
2. Verzoek GS om met de gemeenten te bespreken welke rol de verplichte watertoets kan spelen bij het waarborgen van de ruimtelijke bescherming van beschermde gebieden voor de drinkwatervoorziening.
3. Verzoek GS om het zicht op activiteiten in beschermingsgebieden te verbeteren door met andere partijen en instanties afspraken te maken over het signaleren van activiteiten.
4. Verzoek GS om de voorlichting aan inwoners en bedrijven in de beschermde gebieden en specifieke branches (waaronder die voor de aanleg van bodemenergiesystemen) te verbeteren om de naleving van de regels te bevorderen.
5. Verzoek GS een jaar na de behandeling van dit rapport inzicht te geven in de implementatie van de aanbevelingen.

Aanbeveling specifiek voor Gelderland

6. Neem als PS het besluit om in de omgevingsverordening de ruimtelijke bescherming van de beschermde gebieden voor de drinkwatervoorziening beter te waarborgen.

Aanbevelingen specifiek voor Overijssel

7. Verzoek GS om de prioriteitstelling voor het toezicht beter af te stemmen op het belang van de bescherming van het grondwater voor de drinkwatervoorziening.
8. Neem als PS het besluit dat de grondwaterheffing niet wordt benut voor investering in de bescherming van de grondwaterkwaliteit en verzoek GS een voorstel te doen om de extra investeringen in de bescherming van de grondwaterkwaliteit anders te dekken dan uit de voorziening voor de grondwaterheffing.

PS Gelderland besloten op 11 september 2019 de aan hen gerichte aanbevelingen over te nemen. PS Overijssel amendeerden op 30 oktober 2019 het besluit. Zij namen aanbeveling 8 over de grondwaterheffing niet over.

1.3 Focus

De focus van deze follow-up ligt op de implementatie van de aanbevelingen. Ontwikkelingen op het gebied van grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening in Gelderland en Overijssel zullen worden geschetst voor zover deze van invloed zijn op de implementatie van de aanbevelingen.

2 Onderzoeksopzet

In dit hoofdstuk staat de onderzoeksopzet centraal. Naast doel- en vraagstelling komt de methode van onderzoek en de planning aan de orde.

2.1 Doel- en vraagstelling

Doelstelling

Het doel van deze follow-up is om:

Provinciale Staten van Gelderland en Overijssel te informeren over de wijze waarop Gedeputeerde Staten invulling hebben gegeven aan de implementatie van de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek naar de grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening in Gelderland en Overijssel uit 2019.

Centrale vraag

In dit onderzoek staat de volgende vraag centraal:

In welke mate hebben GS en PS de aanbevelingen van het rekenkameronderzoek naar de grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening in Gelderland en Overijssel geïmplementeerd?

2.2 Onderzoeksmethodiek

Voor deze follow-up nemen we documenten door en zullen enkele aanvullende gesprekken voeren. Het normenkader dat we voor de centrale vraag uit dit onderzoek hanteren ziet er als volgt uit:

Tabel 1: Normenkader

Normen
De aanbevelingen zijn conform het besluit van PS opgevolgd.
Over aanbevelingen die niet conform PS-besluit zijn opgevolgd, is PS tijdig geïnformeerd.

Bron: Rekenkamer Oost-Nederland.

2.3 Planning

Ons onderzoek kent een aantal vaste stappen¹. De globale planning van deze stappen voor deze follow-up 'grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening' vindt u in tabel 2.

Tabel 2: Planning follow-up Grondwaterbescherming publieke drinkwatervoorziening

Fase	Periode
Oriëntatie en onderzoeksplan	September 2021
Informatie verzamelen en analyseren	Oktober 2021
Rapportage	November 2021
Afronding	December 2021

Bron: Rekenkamer Oost-Nederland.

Voor het realiseren van deze planning zijn wij afhankelijk van de tijdige aanlevering van materiaal door de provincie.

2.4 Slotopmerkingen

- Deze onderzoeksopzet is opgesteld op basis van een globale verkenning van het onderwerp. Op basis van het verzamelde onderzoeksmateriaal kan de aanpak gedurende het onderzoek worden bijgesteld. Als deze bijstelling naar ons oordeel tot majeure aanpassingen van de opzet leidt, zal dit door ons worden gecommuniceerd.

¹ In ons onderzoeksprotocol is de fasering uitgewerkt. Zie www.rekenkameroost.nl

- De Rekenkamer deelt aan PS en GS alle opmerkingen en bedenkingen mee die wij naar aanleiding van onze bevindingen van belang achten. Ook als dit niet expliciet onderdeel is van de onderzoeksopzet.
- Voor de uitvoering van het onderzoek is de Rekenkamer bevoegd alle documenten van het provinciebestuur op te vragen en mee te nemen in het onderzoek. Het provinciebestuur verstrekt desgevraagd alle inlichtingen die de Rekenkamer ter vervulling van haar taak nodig acht.²

² Artikel 184 Provinciewet.

Bijlage 1: Geraadpleegde bronnen

- Drinkwaterbronnen grondig beschermd? Grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening in Gelderland en Overijssel. Bestuurlijke nota.
- Grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening in Gelderland. Nota van bevindingen.
- Grondwaterbescherming voor de publieke drinkwatervoorziening in Overijssel. Nota van bevindingen.
- Besluit PS Gelderland PS2019-502.
- Geamendeerd Besluit PS Overijssel 2019/1101330.